

KATE FOSTER

NEITSI

Originaali tiitel:

Kate Foster

THE MAIDEN

Mantle

Copyright © 2023 by Kate Foster

The translation of this book was made possible with the help of the Publishing Scotland Translation Fund

Raamatu väljaandmist toetas Publishing Scotland

**Publishing
Scotland**

Foillseachadh Alba

Tõlkija Karin Suursalu

Toimetaja Piret Ruustal

Kujundaja Jan Garshnek

Küljendaja Erje Hakman

ISBN 978-9916-704-84-4

Tõlge eesti keelde © Karin Suursalu ja kirjastus Argo, 2025

Esikaane foto © Arcangel Images

Kõik õigused kaitstud

www.argokirjastus.ee

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

*Minu emale Margaret Fosterile.
Soovin, et sa oleksid saanud seda lugeda.*

*Ta oli jumalavallatu naine ja harilikult kandis ta mõõka
alusseelikute all kaasas.*

JOHN LAUDER, LORD FOUNTAINHALL
„Historical Notices of Scottish Affairs“

ESIMENE PEATÜKK

CHRISTIAN

*Tolboothi vangla, Edinburgh
oktoober 1679*

Teid karistatakse pea maharaiumisega. Jumal halastagu teie hingele. Valmistage end palvetades ette.

Šerifi sõnad kaiguvad kohtusaalist otse vanglasse, vagad nagu St. Gilesi kiriku kellad. Kuus konstaablit lohistavad mu üle platsi, nuiad igaks juhuks valmis. Ma olen ohtlik, ütlevad ju uudistelehed. Vaba käega haaravad konstaablid mu ihuosadest, milleni vähegi küünivad. Sõrmed ja pöidlad kaapavad mu nööpe ja paelu. Himuralt irvitavad näod on liiga lähedal, sulavad kokku röökivaks ja jõllitavaks häguks. Vastuhakkamiseks on mulle jäänud ainult jalad ja need peksavad eemale kõike, mis tükib liiga lähedale.

Ma olen mürgli kesksaigas, kuid sellest ometi sammukese kaugemal, ja kõik tabab mind sähvimisi. Aedviljakaupmehe hapukas lehk. Punane kübarasulg. Mõte vaheda tera hoobist.

Mulle oli öeldud, et kohtunik võib mind uskuda.

Pane selga valge pitskleit. Lange põlvili ja vannu ilmsüütust.

Nüüd ripneb kleit mu kehal, lohiseb poris, kuni olen jälle vanglas ja uks langeb kõuekõminal riivi. Oleksin pidanud inimjõugu seast Johannat otsima. Oleksin pidanud viimast korda taevast vaatama.

Mind veetakse trepist üles haisvatesse koridoridesse, mööda kollastest küünlalaternatest, võlgnikest ja kurjategijatest. Lärmi järgi on nad kohtuotsuse juba ära arvanud. „Raks,“ sisistavad nad kasimata sõrmega üle kaela tõmmates, silmad põnevil.

Kui konstaablid on mu ülemisse kongi visanud ja laubalt higi äianud, ütlevad nende näod: *Kanäe, sa oled nurjatum, kui pealt paistad*. Nad on mu kleidi lahti kiskunud. Vahivad pealt, kui püüan pihikut sättida. Nende irve särab hämarusest hoolimata. Tõmbun kõssi kõige kaugema seina vastas akna all, kivide rõskus immitseb mu ihusse.

Teid viiakse esmaspäeval Tolboothi tapalavale, et teid Neitsi teraga hukata. Otsige oma viimseteks tundideks hingekarjane. Mõrtsukas.*

Kolme päeva pärast. Kas ema sunnitakse seda pealt vaatama? Kas ma näen Johannat veel kunagi? Kas ma näen Corstorphine'i lainetavaid põlde, nõlval sahisevaid kukerpuid, rõõmsaid ja julgeid, nagu uskusin iseenda olevat?

Nüüd olen ma kõigest pekslev süda, iga löögiga mu rinnus tuksuvad minutid maha, kuni minust on alles ainult paljasjalgne tumedate rasvaste juustega köidikutes kogu kuseplekilises pitsis ja lõikava hirmu küüsis.

Oleksin pidanud tungivamalt anuma.

Oleksin pidanud tema surma pärast rohkem ahastama.

Konstaablid, nüüd tipp-toppp korras, kuued silutud, kübarad otse, lähevad kolinal välja, jättes mu valvuriga kahekesi. Ta täidab kogu ukseava, pea vaat et riivab ülaserva. Sõrmenukid puudutavad piitu.

„Teie advokaat ootab all,“ ütleb ta end vaksa võrragi liigutamata.

„Kas te palun tooksite ta siia?“ anun ma. Olen õppinud selle valvuriga hästi alandlikul toonil rääkima.

* Ingl Maiden – giljotiini eelkäija 16.–18. saj Šotimaal. – *Siin ja edaspidi tõlkija märkused.*

„Ja mida ma vastu saan?“ Aknatrellide vahelt langeb valvuri näole hõbedast valgust. Tema tumedad silmad kiiskavad.

„Lasen tal teile maksta kaks münti nagu ikka,“ sosistan.

„Oi, aga mu hind on tõusnud,“ sõnab ta. „Nüüd, kui te olete süüdi mõistetud.“

Ma ei näita talle, et need sõnad panevad mu võpatama. Hoian end vaos.

„Siis öelge mu advokaadile oma hind,“ ütlen, ja ta paneb käsivarred laia rinna ees vaheliti ning noogutab meie jutuajamise iga hetke nautides.

„Seda ma teen,“ lubab ta. „Ja pidage meeles, et te võite siin saada kõike, mida tahate. Tehke oma viimsed päevad mugavaks. Õige hinna eest.“ Ta irvitab, ajab keele ripakile. Tema nägu õhetab vaimustusest naisterahvast mörvariga kahekesi olemise üle.

„Täna teid,“ lausun ma võimalikult tänuliku häälega.

Valvur valib keti otsast võtme, taandub pikkamööda, keerab ukse enda järel lukku ja laseb minnes oma ilgete märgade huulte vahelt vilet.

Esimest korda pärast kohtuotsuse langetamist olen ma ükski.

Neitsi. Roseburn House'is meie raamatukogus oli ühes raamatukeses selle joonis. „Šotimaa kõige reotumad kuriteod“. Aga see oli kõrgel riiulil, kust mul oli rangelt keelatud raamatuid võtta, mistõttu ma võtsin neid ainult siis, kui kedagi polnud. Puuraami ja raudteraga hukkamismasin. *Kahe mehe kõrgune hirmuäratav seadeldis. Mõeldud aadlike pea maharaiumiseks; masina kiiret mehhanismi peetakse kirvest valutumaks, aga teadagi pole ükski ohver ellu jäänud, et sellekohast tunnistust anda.* Raamatukeses oli tera tunda saanute, igavesti neetute nimekiri.

Jube. Olin selle riiulile tagasi lükanud ja olnud kogu lõunasöögi aja kaame ja haige moega, nii et Johanna sosistas: „Mida sa nüüd oled teinud, Christian?“

Te tapsite külmavereliselt lord James Forresteri.

Sest lõppude lõpuks ei lugenud miski, mida ma kohtus ütlesin. Mitte keegi ei uskunud mind.

Nüüd tungeldakse tuhandete kaupa vangla teisel küljel oleva tapalava äärde pealt vaatama. Lokitud parukad ja kerjakausiga püगतud pead kallutavad end ühiselt ülespoole.

Mu kõrvad löövad pilli. Kime helin kaasneb vapustusega ja eelneb oksendamisele. Ma ei tohi oksendada hakata. Valvur võib mu jälle alasti kiskuda nagu mu saabumise päeval. Tema tuline hingeõhk minu kaelal. Mu hea keep. Mu tanu. Mu siidalusseelik. *Siin pole teil sihukesi peenikesi ihukatteid tarvis.* Mul on õhku vaja. Kong haiseb nagu ööpott. Toetan otsaesise külmadele aknatrellidele, kõrvus ema sõitlemine: „Christian, ei. Sa saad päikest. Leedi ei tohi olla tedretähniline.“

Ja siin ma olen. Endiselt leedi. Ainus sünnis sõna, millega ma end veel nimetada võin.

Alt kostab tugevate nahksaabaste sihikindlat laksumist külmadel kiviplatidel. Vaatan ukse ülaosa väikesest trellitatud pilust, kuidas mu advokaat härra Dalhousie kübara peast võtab. Tema habe on turris, sest ta sasis ja sakutas seda kohtusaalis oma kritseldiste kohal pobisedes ja kogeledes. Ta paneb käed trellidele. Lähen tema juurde.

„Me ei saa midagi rohkemat teha,“ ütleb ta. „Ma räägin vangla vaimulikuga. Ta palvetab koos teiega.“ Advokaadi hääl kaob kurku.

„Härra Dalhousie,“ sosistan ma, surudes käsi tema rusikatele nii kõvasti, et mu sõrmenukid tõmbuvad valgeks ja ma tunnen suus haput mekki, „me saame päris kindlasti midagi teha.“

„Mina kardan, et mitte,“ kostab ta. „Teie kaitset ei usutud.“ Ta valib hoolikalt sõnu. Ei tea, kas ta üldse usub mind, sest tema kipras laup justkui varjaks alati küsimust. „Vangla hingedarjane on ka teisi süüdimõistetuid nõustanud. Tema juuresolek julgustab.“

„Ma ei taha hingedarjast.“ Ütlen seda aeglaselt, et härra Dalhousie aru saaks. Olen jõudnud mõistmisele, kuigi liiga hilja, et hoolimata raamatu- ja dokumendikuhjadest, mis ähvardasid tema abid kohtusaalis enda alla matta, pole ta just kõige nutikam inimene. „Minge mu abikaasa juurde ja öelge talle, et ma armastan teda kõigest hoolimata. Ja kui temas on alles veel pisutki armastust minu vastu, siis kas ta palun täidaks mu viimse soovi. Või tahab ta taluda avalikku alandust, sest tema naine läheb tapalavale?“

Tõenäoliselt pole härra Dalhousie ühe leedi suust iial midagi nii toorest kuulnud. Ta neelatab aadamaõuna pungituses. Võib arvata, et vangla keskel olevast august üles kobrutav väljaheitehais ei hellita tema nina.

„Mina küll ei näe, et teie abikaasa enam midagi teha saaks,“ sosistab ta. „Härra Nimmo kulutas teie kohtuasjale juba terve varanduse, mida ta polnud sugugi kohustatud tegema. Pealegi on teie siin pidamise kulud – et oleksite hästi toidetud ja kurjategijate eest kaitstud – olnud õige suured, mileedi. Paraku on teil aeg saatusega leppida.“

Pigistan tema kondiseid sõrmi ja sosistan vastu: „Öelge mu abikaasale, et ma tahan anda valvurile pistist, et ta aitaks mul põgeneda.“

Härra Dalhousie ei jää kunagi kauaks. Parasjagu nii kauaks, olen ma kindel, et saaks pärast kõrtsis ametivendadele mu armetust käekäigust pajatada. Või emale ja Johannale öelda: „Ta peab vapralt vastu. Eks põikpäisest loomusest ole vahel kasugi.“

Kui olen jälle üksi jäänud, tunnen, et hingamine rahuneb vähehaaval. Sunnin härra Dalhousiet kõige mõttejõuga tagant, et ta läheks mu abikaasa ukse taha nii ruttu kui saab; lükkan teda, et ta kiirustaks kinda- ja kübarategijate lettidest mööda ja istuks üüritõlda.

Nüüd saan ma vaid oodata.

Kuulen, kuidas peatänav elavneb pärastlõunases rutus läbi hobuse-, linnu- ja inimsõnniku apteekrite ja parukategijate juurde, kuni viimaks andub õhtusele hooraärile. Austrikõrtsid ja kohvimajad vinavad keelepeksust, aadlimehed ja gildivennad süvenevad uudistelehtedesse, penn tükk: *milline on uuem skandaal*? Ahmivad jahmatusest lämbudes kohtuteateid, mis on ühes kõigi mahlakate üksikasjadega ära trükitud.

Proua Christian Nimmo EITAB oma armukese ja ühtlasi onu lord James Forresteri mõrvamist!

No kes oleks võinud arvata? Kaupmees Nimmo naine. Lord Forresteriga – häbi mõlemale. Häbi perekonnale. Nuhtlust väärt. Jah, alles täna hommikul, kas te ei näinud rüselust? Konstaablid olid küüntest ja hammastest küntud.

Oo Issand, ole tema hingele armuline.

Keelepeks leegib läbi Edinburghi nagu välejalgsete naakmannide kari. See algab kohvimajade uudistelehtedes. Siis siuglevad kuulujutud mööda kitsaid umbtänavaid kollete äärde ja magamiskambritesse ja välja maakohtadesse ja sealsetesse uhketesse häärberitesse. Võõrastetubadesse, üle triktrakilaudade, teetasside põhja.

Ent keelepeks nagu ka naakmannid näppavad teel kallisvara. Aardeid nagu tõde ja hea nimi.

Panen silmad kinni ja tuletan meelde, kes ma olen, sest seda ei saa nad minult võtta. Ma hoian oma loost kõvasti kinni, küünitan tagasi minevikku, et meenutada, millal see kõik algas. Vist ühel mullusel sügispäeval Roseburne'is. Vaat et alles nüüd sama.

KALEDOONIA UUDISTELEHT

EDINBURGH, 26. september

PROUA CHRISTIAN NIMMO

KOHTUPROTSSESS

ŠERIF JOHN MACDONALDI EESISTUMISEL

Ainus tunnistaja preili Violet Blyth, mõrvatud lord James Forresteri teenija: „Ma nägin seda päevselgelt, härra. Sest ma olin sealsamas, härra. See kõik juhtus lossipuiestee jalamil sükomooripuu all. See oli tema, härra.“

(Siinkohal osutab tunnistaja kohtualusele proua Nimmo.)

„Ei, ma polnud joonud, härra, pole elus õieti piiskagi võtnud, ja tol päeval olin ainult magusat sünnud. Suhkurdatud kirsse, kui ma õigesti mäletan, härra.“

Nad karjusid, härra. Ma ütlesin konstaablitele, härra. Naisterahvas torkas meesterahva tema oma mõõgaga läbi. Ta võib ju daam olla, aga igatahes oskab ta võidelda nagu mees.

Jah, oskate küll, proua. Ärge tulge ütlema, et mina ta tapsin. Keegi ei usu seda rumalust. Mina ei oska mõõgaga üldse ringi käia, härra.“

Proua Rita Fiddes, preili Violet Blythi tuttav: „Oi, Violet teadis hästi, kuidas härrasmehe mõõgaga ringi käia, kui te mu mõttest aru saate, härra. Ta oli neis asjades tõepoolest ütlema kogenud. Väga kogenud tüdruk.“

(Pealtvaatajate pinkidelt kostis itsitamist ja ahhetamist, kuni kohtuistung kell neli lõpetati, sest šerif MacDonaldil oli varane õhtusöök kokku lepitud.)

KUUES PEATÜKK

VIOLET

Proua Fiddese lõbumaja, Bell's Close, Edinburgh

november 1678

Iga kehakujuga ja igat mõõtu iludused. Naudingud igale maitsele. Kui hoiad pea maas ja taguotsa püsti, on sul katus pea kohal. Pea ainult meeles, et oleksid proua Fiddese juures heas kirjas. Ja tema jälgib sind päevast päeva teraselt, seda võin ma öelda. Las ma kallan teile nüüd viskit ja räägin loo, mis on pikem kui selle maja asukate kannatus ning niisama lehkav ja ropp nagu nemad.

Kord olin ma pisike räbalapundar, istusin vaat needsamad käed õieli just sellesama umbtänava otsas ja ootasin raiuvat kõha, mis võttis kõik teised. Mõeldes: *Eks minagi võin iga päev looja karja minna*. Istusin päevad otsa jäises udus, mis Nor Lochist umbtänavaid pidi üles immitseb, uppunud nõidade ihu lehka kaasa kandes. Ja siis imekombel! Mööda veeres kõige rammusam emand, keda eales nähtud, suursugune nagu tõld. Ta jäi seisma ja kummardus nii ägeda ähkimisega, et ma kartsin tema viimse tunnikese tulnud olevat, ja siis oleksime küll hädas olnud.

Aga surnult maha langemise asemel võttis ta mul näost ja ütles: „Vaene väike talleke!“ Ise nii ligidal, et nägin ta lõual üksikuid musti harjaseid. Seejärel, vaadates mulle sügavalt

silma, nagu uuriks ta mu hinge, avas ta jälle suu, paljastades igemeteni kõdunevad hambakontsud, ja ütles: „Kui sa tänaval istud, lööb mõrtsukas su varsti maha, tüdruk. Mina olen Rita Fiddes ja ma tahan su sõber olla, kui lubad.“

Mis mul ikka öelda oli? Ema, isa ja õeraas puha surnud. Justament. Juba nõnda ammu, et nende näod olid nüüdseks udusse mähkunud ja neid oli raske meelde tuletada. Titte ei mäleta ma enam peaaegu üldse, ainult piima hõngu ja märga suud, mis lutsutas ema, kes sosistas: *Printsess, printsess*.

Nii saigi minust Edinburghi lossi põrnitseva pilgu all hoor. Üks vaba päev nädalas, et kulutada oma pennid austrikõrtsis või kondiitriäris. Või hulkuda kitsal tänaval, imetledes siidi ja sukki, mida turulettidel müüdi. Proua Fiddes riietab mind preili Marigoldi ärist ostetud kleitidesse, mida on igas värvi-varjundis, smaragdrohelisest alustades ja küütlevroosaga lõpetades. Ja mul on teenija, kes peseb pesu ja hüüab aknal, kui hakkab ööpotti tühjendama, nii et ma ei pea oma sitta ise tänavale viskama. Mäherdune uhke elu! Õnnelikum kui enamikul siinkandis.

Andestage, kui laterdan. Mõnele meeldib terake jutuvada. Mõnele mitte eriti. Härra Rathen. Tema käib pühapäeviti pärast kirikut. Talle meeldib see tsipake ülearugi, kui te minult küsiksite. *Räägi, mida sa eile öösel tegid, sa paha plikanääps, ja ära üksikasjadega koonerda*. Ta ei salli lihalikku puudutust, parema meelega ta istub ja teeb endale ise mõnu, kuulates mu juttu sellest, kes siin hoogsat ratsasõitu tegi, küsides: *Meeldis see sulle, kas meeldis, tüdruk? Vean kihla, et hullupööra, sa väike räpane libu*, ise pilku kõrvale pöörates ja ilastades nagu peni liharaasude juures.

Suurem osa aga tahab, et oleksid wait ja ajaksid jalad laiali, ja seda ma teen, jaa, peaasi kui saan mõlgutada ilusaid mõtteid sellest, et mul on ühel päeval uhke kodu ja soe kamin. Teenijad ümberringi. Mõnikord löön koguni ise kõõgis käed külge. Ma

jõuan kana kaela kaksata, ta sulgedest puhtaks kitkuda ja sisikonna välja rookida selle ajaga, kui meie saamatu kokamoor nuga otsib. Mina verd ei karda. Aga proua Fiddes ei kihuta oma haisvat kokka minema. Ja seal ta nüüd ongi, proua Fiddes, seesama emand, kes päästis mu tänavalt, kuid laskis mul selle oma ihuga kinni maksta. Etskae, kui nooblilt ta suhkurdatud puuvilja ja tubakat jagab. Valge parukas peas ja nii priske, et polsterdusi poleks seelikute alla tarviski. Kogu Edinburghi linna suursugusemaid daame. Jumal õnnistagu teda.

Minu lugu algab ühel külmal sügispäeval, kui päike St. Gilesi kroontornilt eemale pörkab. Bell's Close'il, otse kiriku vastas oleva hoone kogu ülemise korruse võtab enda alla proua Fiddese lõbumaja – paljude jaoks paradiisile lähim paik, kuhu neil on lootust pääseda. Alumiste korruste üürikorterite koldetuled on teinud meie salongi lämmatavalt palavaks; linnuturu lehk kerkib meid tervitama.

Gingeri-nimeline tüdruk mängib nurgas klavessiini, tedre-tähniline näoke läigib aknast tulvavas päikeselõõsas, peenikesed sõrmed on klahvide kohal hoolega harali, nagu proua Fiddes on õpetanud. Ginger kilab härra John Dowlandi kaunimaid laule, äripäev on algamas, mehed hakkavad saabuma ja valima. Neid tuleb igast kandist, parlamendihoonest ning arstide ja habemeajajate ühendusest. Kõrtsidest ja lihunikuturult. Proua Fiddese katuse all on nad kõik võrdsed, peaasi et läikiv münt kukrus ja kõva kaigas püksis.

Muist tüdrukuid viiakse viuhti minema, mina aga jään tihti nii-öelda viimasena riiulile, milles on süüdi mu pikavõitu lõug. Isegi Ginger valitakse vahel enne mind; mina jään istuma hiliste kundede saabumiseni, proua Fiddes juhatab nad sekeldades sisse, kallab neile viskit ja pasundab: *Violet on osav, nõtke ja otsata innukas meele järele olema.*

Sellepärast saadabki proua Fiddes mind tihtilugu talle õhtumaiust tooma. Suhkrukook siit, juustukamakas sealt. Ükspuha

mille järele ta keelt nälpab, ja täna ajab ta mind trepist alla härra Saltouni ploomiviina järele, mida pruugib ragisevate põlvede tohterdamiseks. Just siis, kui olen toonikumiga vürtspoodnikult tagasiteel, eksitab mind St. Gilesist välja valguv kirevast kirevam summ, mis kahmab oma kasukahõlmadest ja sulekübaratest, et tuul või kerjused neid minema ei viiks. Muidugi on need peenema rahva pulmad või ristsed, ja tasub passima jääda, juhuks kui nad lahkudes meile penne viskavad.

Vadistavast ja närviliselt oma tõldu otsivast summast eraldub üks, kes hakkab ütle mata trööstitult edasi-tagasi kõndima. Pealegi on see üks väga nooblilt riides isand, puha rüüsid ja lehvid ja ilmatu pilkupüüdev punane mantel. Nägusamat sindrinahka olen ma haruharva näinud, sestap seisan ja katsun välja näha daamilik ja verivaene ühekorraga, mis on sihukese rahva tarvis alati just see õige nipp. Õnnekombel olen minagi oma roosa siidikleidiga üsna pilkupüüdev, kleidi punaste rüüsidega rinnaesine köidab isanda tähelepanu ja ma loodan, et ta viskab mulle müнди, sest ta vaatab mind tükk aega, tegemata väljagi hobuvankrite siginast-saginast ja purskkaevu juures sabatavatest naisukestest.

Manan suule oma häbelikema naeratus.

Isand noogutab vastu.

Ma ootan, lootes, et mantli alt ilmub välja kukkur, sest pole midagi õnnetoovamat kui visata pulmade ajal penn-paar vaestele. Naeratan uuesti, langetan pea.

Ei mingit kukrut. Ainult himuramast himuram irve, kuni pruut ja peigmees rahvamurrust välja ilmuvad ja uhkesse musta tõlda istuvad.

Egas mul ole tervet päeva aega seista ja tasuta naeratada, ja ainsatki münti ei paista kukkuvat ka ülejäänud kirikulistelt, kes hakkavad laiali minema ega tee meist, vaesest rämpsust väljagi. Muist peenemast rahvast on kord sihuke, andku jumal neile isekuse pärast andeks. Viskan pilgu üle õla, pilgutades isandale silma, ja lähen Bell's Close'ile tagasi.

„Peaaegu pool tundi ploomiviina toomiseks,“ pomiseb proua Fiddes, kui ma ta salongist kätte leian, kahmab minult pudeli ja tõmbab korgi himukalt pealt. „Veab sul, et su äraolekul ei tulnud ühtki härrat.“

Kui proua Fiddes on säärases tujus, pole mõtet temaga vaielda. Pärast esimest klaasi läheb ta meel muhedamaks, niisiis istun sohvale, hoidun tingude krõhvitsemisest või ema, isa ja tite pärast nutuseks minemast, ja kuulan, kuidas voodid kogu koridoris naudingutes kolksuvad.

Tunnen, et hakkan jälle masendusse langema, kui koputi kolatab, ja ivakese aja pärast siseneb seesama isand. Ta teeb lävel nii sügava kummarduse, et võiks oma juuksepumatiga põrandat õlitada, ja hoiab suurt hõbedast lõhnakuuli nina all, kuni talle tuuakse viski.

Ütleksin, et olin teda nähes üllatunud, aga tõtt tunnistades venisin ma Bell's Close'ile tagasi teosammul, lootuses, et isand järgneb mulle, sest kui tal on nii palju raha, nagu tema luksuslik mantel mõista annab, siis on ta üks väärt kunde.

„Siin pole teil parfüümi vaja, härra. Minu tüdrukud on puhad ja pesevad end iga külalise järel roosiveega,“ rahustab proua Fiddes isandat, asetades tema joogi ja kuivatatud ploomide taldriku tugitooli kõrvale lauale ning kübara nobedasti kübaralusele. „Arst vaatab nad iga kuu üle ja kui vaja, kirjutab ette auruvannid või salvid. Me oleme Edinburghi kõige moodsam asutus. Ja kõige puhtam.“

„Julgustav kuulda,“ sõnab isand mind vaadates. „Kangesti kahju neist vaestest õnnetutest, kes kerjavad peatänaval.“

„Tõesti vaesed õnnetud, ja meie oleme õnnega koos, et me nii hästi elame, eks ju, Violet?“ ütleb proua Fiddes. „Violet on üks meie kogenumaid tüdrukuid. Nurgas on veel Ginger, kui soovite nooremat iludust.“

Teadagi pole sellel isandal meie noore pianisti jaoks silmi. Ta on tulnud minu pärast, nagu ta minu poole noogutades selgeks teeb.

Proua Fiddes kiidab takka: „Nagu näete, on Violet osav ja nõtke. Ja otsata innukas meele järele olema.“

„Ja igasugustest tõvevillidest vaba?“ küsib mees tumedat kulmu kergitades.

„Puhas nagu lapsuke,“ kinnitab proua Fiddes.

„Kui vana?“ küsib mees silmi vidutades, nagu peaks ta vastust juba ette valeks.

„Üheksateist, härra,“ sosistan ma.

„Hm. See peaks enam-vähem õige olema,“ sõnab mees. „Ma võtan ta.“ Siis neelab ta viski ühe klõnksuga alla ja lajatab peekri lauale. See on hoiatus, sest sihukesed võivad vägivaldsed olla.

„Violet, vii see mees oma kambrisse,“ käsib proua Fiddes, tõustes tuld roobitsema, sest see kipub kustuma ja ta ei kannata jahedust. Siis sisistab ta mulle kõrva: „See on peenemast soost. Näita talle kõiki oma trikke.“

„Ei,“ keeldub mees. „Ma võtan ta koju kaasa. Viin ta kuuks ajaks teie kaela pealt minema. Mis ta hind on?“

Eks sa kuule! Lähen äkitselt üleni külmaks, sest sellist asja pole ma enne teinud. Ja Gingeri mäng katkeb viisi „Kaunisasjad daamidele“ poole pealt. Aga proua Fiddes ei tee väljagi, sest nüüd kõlgutab mees kukrut. Mustast sametist, pika punutud paelaga. Ma teadsin, et tal on selline.

„Oi, ma pole oma tüdrukuid veel kunagi pikemaks ajaks välja andnud,“ kõhkleb ta kukrut silmadega süües, Ginger aga vahib mind hämmeldunult nurgast, käekesed klahvide kohal, otsekui kaaludes, kas jätkata. „Ütleksin, et see on äärmiselt ebatavaline ettepanek, härra. Pealegi aitab Violet sageli ka köögis.“

„Kukrus on kümme Šoti naela. Võite üle lugeda,“ pakub mees. Ja põrgu päralt, proua Fiddes loebki üle. Kummutab kukru oma lihavatesse pihkudesse tühjaks. Gingeri nägu on üksainus suur imestus ja mina hakkan värisema, sest seda ei saa olla; sest kuidas saaks see juhtuda, ja mis saab homsest ja kes läheb proua Fiddese pärastlõunamaiuste järele? Ploomiviina

või tubaka järele või kondiitri juurde selle järele, mis see'nd ongi – kentsakas nimi, ei jää kuidagi meelde.

„Aga hea kuuga võin ma Violeti pealt teenida kaksikümmend Šoti naela,“ puikleb proua Fiddes.

Kaksikümmend! Kes seda oleks võinud arvata.

Ginger pilgutab ägedalt silmi, sõrmed ikka õhus. „Kaunis-asjade“ lõpp jääb meil nüüd kuulmata.

„Olgu siis kaksikümmend,“ nõustub mees.

Martsipan. See on proua Fiddese kondiitrimaius. Martsipan.

Mees vaatab minu poole.

„Ei maksa kokkuda,“ rahustab ta. „Mu kodu on väga hästi sisustatud. Tõtt-öelda on see ehtne loss üsna lähedal Corstorphine'i külas Edinburghist lääne pool.“

„Kaksikümmend tüdruku eest kuuks ajaks,“ ütleb proua Fiddes, ajab end sirgu, et mehele otsa vaadata, käed puusas, nii et laiad õlad paisuvad veel laiemaks, pihik pakatamas, „ja veel viis minu ülima diskreetsuse eest.“

Mees toob lagedale teise kukru ja ma murren pead, kas tal on neid terve mantlialune täis. Välja voolab veel münte. Siis need kaovad. Proua Fiddes valdab kunsti raha pihku peita nii, et see tundub haihtuvat.

Mees tõuseb ja võtab oma kübara.

„Violet, mul on asju ajada, aga ma ootan sind täna õhtul kell kuus väljas oma tõllas. Ära valmista mulle pettumust ega hiline.“

Ta lahkub ja me jääme salongi kolmekesi – mina, Ginger ja proua Fiddes –, koridorist aga kostab puhuti ohkeid ja kriuksumist.

„Kaksikümmend viis naela!“ ütleb Ginger.

„Sina ole vait, Ginger. Mõtlen, mis maksab katus pea kohal, klavessiinitunnid, liha pühapäeviti ja kala reedeti. Preili Marigoldi kleidiarved!“

„Misjaoks tal mind kuuks ajaks tarvis on?“ küsin ma, teades vastust ja tundes nõrkust.

„Ginger, mine ja pane Violeti jaoks üht-teist kokku,“ ütleb proua Fiddes sohvale varisedes, nagu oleks see kõik talle liig olnud.

Aga mina olen see, kes väriseb. Mina olen see, kes äsja terveks kuuks maha müüdi.

„Eks ta tahab seda, mida nad kõik tahavad,“ ütleb proua Fiddes. „Ta tahab naisterahvaga lõbutseda ja ikka vaba olla. Mõni tahab seda üheks ööks, mõni pikemaks ajaks, ja tal on vara, et oma tahtmisi täita.“

„Aga ma ei saa ära minna, proua Fiddes, mu kodu on nüüd ju siin,“ kurdan ma. See on ka tõsi. Mul on oma tuba ja koht söögilaua ääres, vasakul pool otsas. Mu unistused omaenda uhkest kodust hajuvad äkki. Siin kantakse minu eest hoolt, hoolimata rottidest ja majavammist. Hoolimata meestest.

„Ta ei kohtle sind halvasti, Violet. Kui ta elab Corstorphine'i lossis, nagu ta ütleb, siis on ta sealne *laird* ja õnn on meile naeratanud. Kui teed, nagu ma sulle ütlen, saad poole rahast endale. Kui sul oleks numbrite peale pead, siis teaksid, et ma ei saa sinu eest rohkem kui kümme naela kuus; kui poleks härra Rathenit, oleksid sa juba ammu tänavale lennanud. Kui ta su seltskonda naudib, tuleb ta jälle. Ja kui sõna levib, tõstab see ka siinkandis sinu hinda. *Violetta* – aadlimehe eksootiline kaaslanna.“ Proua Fiddes lutsutab kuivatatud ploomi, mida ta muidu kunagi ei tee, sest need on ainult härradele mõeldud delikatess, ja tema nägu tõmbub krimpsu nagu perseauk.

Ginger on voodile pannud kõik, mis mulle kuulub. Selle hulgas on ruužipurk, kolm kleiti, kolm alusseelikut ja kolm paari sukki, kõik erkpunastes, rohelistes ja kollastes toonides. Juuksehari, juuksenõelad ja -paelad. Lisaks emast, isast ja titest jäänud asjade karp, mille ma aeg-ajalt välja võtan, et meenutada, mis tunne on, kui sind päriselt armastatakse.

Ginger seisab voodi kõrval, käed laperdavad pea ja puusade vahet, nagu vapustusest läbipaistev.

„Hirmuäratav saatusepööre. Aga kui ta on kuri?“ Gingeri hää l väriseb. „Ma hakkan sinust kohutavat puudust tundma.“

„Ma tulen ju kuu aja pärast tagasi, tobuke,“ ütlen ma. Kõige parem on Gingeri ees vapper olla. Ta on kõigest nooruke piiga. Aga tegelikult pole mul aimugi.

Ginger raputab pead, lööb silmad voodile, kus kogu mu maine vara lebab korralikult kokku panduna. Minu meelest läheb Gingeri anne pordumajas raisku, ta võiks olla hoopis toateenija. Seisan viivu paigal ja vaatan karpi, pidades aru, kas jätta see siia, aga pean ikkagi kõige paremaks see kaasa võtta, isegi kui ma ei taha minna. Siis istun voodile ja jään ootama, et kell saaks kuus.

See aeg jõuab üsna ruttu kätte. See saabub hämarduva õhtu-pooliku ja alt umbtänavast tõusva jahedusega. Isegi allkorruse linnuturu kanad näikse taipavat, et miski on õhus, sest nad on ebaloomulikult vakka. St. Gilesi kellalööke kuuldes lipsan oma toast välja. Proua Fiddes joob salongis viskit ja lutsutab piibuvart. Sohval istub kaks tüdrukut, nad ajavad juukseid kohevile ja närivad piparmündilehti, uksel käib sebimine, sest külastajaid tuleb juurde. „Tegele nendega, Ginger,“ kõkutab proua Fiddes.

Ta hiivab end püsti, põlved ragisevad raske kere all nii häälekalt, et ploomiviin siin küll ei aita, olen ma kindel. Ta võtab mul käest ja silmitseb mind nagu tol kõige esimesel korral, kui me tänaval kohtusime, ainult et nüüd olen ma temast veidi pikem. Piip tossab tal rusikas.

„Pea meeles, Violet,“ vannutab ta mind. „Sellele kundlele pead sa rohkem kui ühelegi teisele kõiki oma trikke näitama.“